

הלוקח עובר פרתו פרק שני בכורות

יד.

עין משפט גור מצוה

- א ג מ"י פ"ה מהלכות
- ב צורות הלכה ח:
- ד ב מ"י פ"ה מהלכות
- ה ב מ"י פ"ה מהלכות
- ו ג מ"י פ"ה מהלכות
- ז מ"י פ"ה מהלכות
- ח מ"י פ"ה מהלכות
- ט מ"י פ"ה מהלכות
- י מ"י פ"ה מהלכות
- יא מ"י פ"ה מהלכות
- יב מ"י פ"ה מהלכות
- יג מ"י פ"ה מהלכות
- יד מ"י פ"ה מהלכות
- טו מ"י פ"ה מהלכות
- טז מ"י פ"ה מהלכות
- יז מ"י פ"ה מהלכות
- יח מ"י פ"ה מהלכות
- יט מ"י פ"ה מהלכות
- כ מ"י פ"ה מהלכות
- כא מ"י פ"ה מהלכות
- כב מ"י פ"ה מהלכות
- כג מ"י פ"ה מהלכות
- כד מ"י פ"ה מהלכות
- כה מ"י פ"ה מהלכות
- כו מ"י פ"ה מהלכות
- כז מ"י פ"ה מהלכות
- כח מ"י פ"ה מהלכות
- כט מ"י פ"ה מהלכות
- ל מ"י פ"ה מהלכות

מוסף רש"י

כל הקדשים שקדם מום
בכורה ר"ל ראה פירוש כל
משה זו בחולין קל ע"פ
הפוסק. קדושת דמים
מדרגה מן הבכורה. לזמן
קדושה מלה על קדושה (חולין
קק).

שיטה מקובצת

א ואם מתו יפדו. דכיון
דאין בהם אלא קדושת
דמים שבתו פרוץ אותם
להאבילן לכלבם וקשה
ל"ל מהא דאמרין ב'פ'
הקדש בשגגה מעל וי"א לא
מפרש התם הפלגי
באם פרוץ. ואין גושים
להאבילן לכלבם אלא
אפי' בקדושת דמים איכא
מיד התם אין פרוץ הקדש
להאבילן לכלבם ואומרים
דט"ל דהא דאמרינן
פרוץ הקדש להאבילן
לכלבם קדושת הכא אמ
מחזי פירובי מדרבנן איכא
פלוגתא דאיכא מ"ד אין
פרוץ אפי"ו שיש בהם
קדושת דמים: פ' השוחטין
בחזק חייב כרת. וא"ת
אמאי חייב משום שוחט
קדשים בחזק הוא קרינן
ביה רצונו לפתח אהל מועד
ולבא ואו"י דמייירי ברוקין
ושבעין ואלבא דר"ע. תוס'
חיצוניות: ג קדש ביד
ליתיה ביה שיה פרושה
ואין איסור הנאה בהקדש
פחות משנה פרושה. תוס'
חיצוניות: ח דבר תורה
מעות קנות דלעולם וכו'
דרב אשי אתי ליה שפיר
דר"י מעות קנות וכו'
בכסף ולעובר כוכבים
בכסף ולעובר ריש לענין
אנאה בקדאמר לעיל.
הרא"ש ו"ל:

ואלא כריש לקיש כצ"ל לי שמע מינה דרב אשי גופיה כשהיה אומר
מתחלה משיכה אינו קונה לאו משום דסבר לה כריש לקיש לעולם
כרבי יוחנן סבירא ליה לפיכך כי הקשה לו מהיהא דבן נח לא ראה
להקשות מהיהא דדבר תורה מעות קונות ל' לעולם לעמיתך ולעובד
כוכבים בכסף ולענין אונאה אתא

מתני' כל הקדשים שקדם מום קבוע
להקדשן ונפדו *חייבין בבכורה *ובמתנות
*ויוציאן לחולין ליגזו וליעבר ו' ולזן וחלבן
מותר לאחר פדיונן והשוחטן בחוץ פטור *ויאין
עושין תמורה *ו' *ואם מתו יפדו *חוץ מן
הבכור ומן המעשר *ובל שקדם *הקדשן את
מומן או מום עובר להקדשן ולאחר מבאין
גולד להן מום קבוע * (להקדשן) ונפדו פטורין
מן הבכורה ומן המתנות ואינן יוצאין לחולין
ליגזו וליעבר * ולזן וחלבן אסור לאחר
פדיונן * והשוחטן בחוץ חייב ועושין תמורה
ואם מתו יקברו: גמ' טעמא דנפדו הא לא
נפדו פטורין מן הבכורה ומן המתנות קסבר
* קדושת דמים מדרגה מן הבכורה ומן
המתנות: ויוצאין לחולין וכו': טעמא דנפדו
הא לא נפדו אסירי בגויה ועבודה * מסייע
ליה לרבי * אליעזר דאמר * קדשי ביד
הבית אסורין בגויה ועבודה אמרי לא
קדושת דמים למזבח הוא דמיחלפא בקדושת
הגוף למזבח גזרו בהו רבנן אבל קדשי ביד
הבית לא: ולזן וחלבן מותר כו': היכי
דמי אילימא דאיבר ואתיליד לאחר פדיונן
פשיטא חולין ניהו אלא דאיבר לפני פדיונן
ואתיליד לאחר פדיונן הא לפני פדיונן אסירי
נפדן

לקיש דמניא כותמיה ואי אפשר לומר דהנהו תלמא גרסינהו זהדי
הדדי ואכתי איכא טעמא דזבחה המקשה (חולין יו.) גבי גידין
שקום להקשות משמע דזבחה קאמר רבא * תני תלמי וכו' ולא
דפליגי ר' יוחנן וישמע לקיש פ"ק דקטרתין (דף קט.) גבי כל הקודש
להורגו וכו' ומניא כדריש לקיש דהתם אליבא דרבי אליעזר פליגי והלכה
כרבנן ופ"ק דמסכת ע"ו (דף קז.) גבי נשא ונתן דמניא דבריימא
כריש לקיש ור' יוחנן סבר כהנא דמנתי' גבי הא דתנן לפני מגיהה של
עובדי כוכבים אסור לחטריהן מותר ומפרש נשא ונתן איכא זנייהו
ומיניה יש לדמות ראה דרבא כיון דריש לקיש לאו משמיה דנפשיה
אמר אלם משום ר' אשעיא כדאמר לעיל אמר ריש לקיש משום רבי
אשעיא ישראל שנתן מעות לעובד כוכבים דבריהן דמנתי' ומפרש
לגבי ריש לקיש כפי בני איהו ולא חייבי רבא לפסוקי כר' יוחנן לגבי ריש לקיש
הדדי ואכתי איכא טעמא דזבחה המקשה (חולין יו.) גבי גידין
שקום להקשות משמע דזבחה קאמר רבא * תני תלמי וכו' ולא
דפליגי ר' יוחנן וישמע לקיש פ"ק דקטרתין (דף קט.) גבי כל הקודש
להורגו וכו' ומניא כדריש לקיש דהתם אליבא דרבי אליעזר פליגי והלכה
כרבנן ופ"ק דמסכת ע"ו (דף קז.) גבי נשא ונתן דמניא דבריימא
כריש לקיש ור' יוחנן סבר כהנא דמנתי' גבי הא דתנן לפני מגיהה של
עובדי כוכבים אסור לחטריהן מותר ומפרש נשא ונתן איכא זנייהו
ומיניה יש לדמות ראה דרבא כיון דריש לקיש לאו משמיה דנפשיה
אמר אלם משום ר' אשעיא כדאמר לעיל אמר ריש לקיש משום רבי
אשעיא ישראל שנתן מעות לעובד כוכבים דבריהן דמנתי' ומפרש
לגבי ריש לקיש כפי בני איהו ולא חייבי רבא לפסוקי כר' יוחנן לגבי ריש לקיש
הדדי ואכתי איכא טעמא דזבחה המקשה (חולין יו.) גבי גידין
שקום להקשות משמע דזבחה קאמר רבא * תני תלמי וכו' ולא
דפליגי ר' יוחנן וישמע לקיש פ"ק דקטרתין (דף קט.) גבי כל הקודש
להורגו וכו' ומניא כדריש לקיש דהתם אליבא דרבי אליעזר פליגי והלכה
כרבנן ופ"ק דמסכת ע"ו (דף קז.) גבי נשא ונתן דמניא דבריימא
כריש לקיש ור' יוחנן סבר כהנא דמנתי' גבי הא דתנן לפני מגיהה של
עובדי כוכבים אסור לחטריהן מותר ומפרש נשא ונתן איכא זנייהו
ומיניה יש לדמות ראה דרבא כיון דריש לקיש לאו משמיה דנפשיה
אמר אלם משום ר' אשעיא כדאמר לעיל אמר ריש לקיש משום רבי
אשעיא ישראל שנתן מעות לעובד כוכבים דבריהן דמנתי' ומפרש
לגבי ריש לקיש כפי בני איהו ולא חייבי רבא לפסוקי כר' יוחנן לגבי ריש לקיש

מתני' כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן. שהיה להם מום
קבוע והקדשן להמכר ולהביא מדמיהם קרבן למזבח: חייבין בכבורה.
לאחר פדיונו אם ילדו: ובמסנות. וזעזע לחיים וקניה כחולין גמורין:
ויוצאין לחולין. כפדיונו לגמרי ליגזו וליעבר כחולין גרדי משום

דמניקרא לא חיילא עלייהו קדושה
תמורה: והשוטן בחוץ פטור. אפי'
קודם פדיון דלפי' הו' מומן קל כגון
דוקין שבעתן ללגזי קדשים מייחב
השוטן בחוץ הכא פטור משום דלא
חלה עליהן מתחילה קדושה כל כך:
ואין עושין תמורה. מפרש בגמ' [ע"ב]:
ואם מתו. קודם פדיון יפדו להאבילן
לכבדים דאין קדושתן תמורה וכו'
קמ"ל דגרעי משאר קדשים שאין נפדין
אלא חוץ שיוכלו לעמוד בפני הכהן
בשעת הערכתן דכתיב (ויקרא ט)
והעמיד (הכהן) את הבהמה וגו'
והדר והעריך (אותה) הכהן וגו': הוה
מן הכבור והמעשר. שאפילו במומן
חלה עליהן קדושה תמורה דכבור רחם
מקדשו וצמער כתיב (שם) לא יבקר
זין טוב לרע דמשמע עין תס זין בעל
מום קבוע טוב תס רע בעל מום:
מום עובר. כמאן דליתיה דמי וחלה
עליהן קדושה: פטור מן הכבורה.
מפרש בגמרא [טו.]: ואין יוצאין כו'.
שאפי' לאחר פדיון אסורין * (בהנאה)
בגויה ועבודה כדמפרש בגמרא [סג]:
ולזן וחלבן אסור כו'. מפרש בגמרא
[נטו.] כשנעשרו קודם פדיון וילדו לאחר
פדיון: והשוטן בחוץ. קודם פדיון:
חייב. כרת. ובגמרא [נטו.] מפרש דזוקין
שבעתן דראוין הן לפנים ואליבא
דכרי עקיבא דלמר אם עלו לא ילדו

אבל בשאר מומין לא דאמרין * (ב' דף סג.) הראוי
לנאה מועד חייבין עליו אי לא לא: יקברו. ואין נפדין דבעי פעולה
הערכה: גמ' טעמא דנפדיו. ארישא קאי: קדושת דמים. פטורה
מן הבכורה כקדושת הגוף דמפרש לקמן [טו.] מקראי דפטורה מכבורה
ומתנות: קדשי זבחה הבית דמי דהס
עמנן לא הוקדשו מתחילה אלא לדמיהן: לא. תסייעה ממתנתין
דקדושת דמים למזבח הוא דהוקדשו לשם כן שיהיו הדמים קריבין למזבח
הוא. ולדומה שנולו לפני פדיון אסורין בהנאה בלא פדיון ומיקרב
לא קרבי דמכת קדושה דחיה אמו דלמס לא הוקדשה למזבח:
נפדן

כדיניהן שפסקה להן תורה מיד עמיתך במשיכה הא לעובד כוכבים
דבר שהיה ריש לקיש אומר בשם רבותיו דמפרש פ"ב דחולין (דף קט.)
עליה ר' יוחנן ורבא גופיה סבר כריש לקיש צברק תמיד נשחט (פסחים סג.)
הוא מכור לי באלו קנה כו' ומפרש הש"ס דסבר כר' יוחנן דלמר דרבא
רב הונא מעולם דאף רב יהודה לא ראה * כדאמרין בקדושין (דף עב.)
הוא מדאמר צמ"ק (דף ח.) גבדא רבא כרבי יהודה * ליכא דלשרי לך ורב
הוא גדול הי' אפילו משמואל רבו של רב יהודה מדאמר ברבי
גיטין (דף ה.) בעל מיניה שמואל מרב הונא שנים שהביאו גט ועוד
אמר רב נחמן דבר תורה מעות קונות * ופסק לוי כמתני' ויק"ל כותמיה
לעובד כוכבים * עובד כוכבים דכל קניינו בכסף בע"ע קאמר ולא בכל
ע"ו (דף סג.) צונה עובדת כוכבים דלא מחסרת משיכה היא שינויא
וכגון דקאי בחזירה נחא אף כר' יוחנן אכל מעיקרא נחא ליה לאוקומי
שינויא דכצירה נחא אף כר' יוחנן אכל מעיקרא נחא ליה לאוקומי
בשומרינן * כך תקנו משיכה בלקוחות אלמא כר' יוחנן סבירא ליה
דהתם לעובד כוכבים בכסף ולעמיתך ידרוש לענין אונאה כמאן דלמר
קאמר אב לא נתן מעות כו'. פירוש וגם אם לא נתן מעות * ורבי
כוכבים שמפסיד הכל כגון כאן שמפסיד דמי עובדת כוכבים מי
מעובד כוכבים אי הוה זהו משום מחוסרי אמנה הוא דומה * דמי
שלא יהא צו משום מחוסרי אמנה * ב' הקדשים שקדם מום קבוע
חילוק בין ריש לקיש אלם אלא זהו קדם הקדשו למנומו זהו קדם
דקדושת דמים מדרגה מן הבכורה וכן המתנות. פי' הקונטרס
דפוטרת מן הבכורה וכן המתנות וקשה לפי' דהתם פטורין
דוקא בלא נפדו אלא היינו טעמא בקדושת דמים משום דכתיב (בכרים יח.)

- א חולין קל. תמורה ל. ג.
- ב חולין ט. א. נטעם וכו'
- ג שבעה עשרה נטעם וכו'
- ד חולין קל. [נשא]. ד. [תמורה]
- ה [ל.]. ט. [למקן סה. חולין]
- ו [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- ז [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- ח [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- ט [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- י [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- יא [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- יב [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- יג [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- יד [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- טו [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- טז [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- יז [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- יח [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- יט [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- כ [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- כא [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- כב [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- כג [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- כד [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- כה [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- כו [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- כז [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- כח [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- כט [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]
- ל [ל.]. ט. [לפלוסו]. ו. [תמורה]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והשוטן
בחזק ט' נמסרת ביהוים דף
קוב:

רבינו גרשום

ונפדו חייבים בכבורה
ומתנות. הורוץ הולתים
הוקדו דכיון דמום קים
להקדש ונפדו כחולין דמו:
ויוצאין לחולין להיגזו
וליעבר. אפי"ג דשאר פטורי
המוקדשין אסירי בגויה
ועבודה כיון דמום קים
להקדש מתוחין: וולזן
וחלבן מותר לאחר פדיון.
לח"י [מתוך] הנטעם לאמר
פדיון דאפי"ו דאיבער
לפני פדיון כיון דלדיד
לאחר פדיון מותר בלא
פדיון: והשוטן בחוץ. חוץ
לעבודה: ואין עושין תמורה.
אפי' קודם פדיון: חוץ
מן הבכור והמעשר. דאפי"ג
דקבוע דם. [גיל דקדש]
מום קבוע להקדשן: ונפדו.
מ"מ דיון קדושת פטורין
מן הבכורה והמתנות ושום
להאבילן באה מקדושת דמים
קדושת הגוף. ואי אמרת
כבור היאך יוכל לקדם מום
להקדשו והלא קדושתו
מרחם כגון שהומם כעני
אמו קודם שקדשו יציא
התם: קדושת דמים מדרגה
מן הבכורה ומן המתנות.
דכיון דאם מום קבוע
להקדשן ההוא הקדש לא
הו' אלא קדושת דמים
שימכרו ויביא ברמיהן
קדשים. ואפי' הכי אי לא
מפדו פטורין מן הבכורין
ומן המתנות: קדש ביד
הבית. קדושת דמים ניהו
שימכרו לצורך חוקן ביד
הבית: אסירי בגויה ועבודה.
קודם פדיון: אמרי לא.
מיהא לא מסייעא ליה
לר' אליעזר דהיינו טעמא
התנא דמתני' דאמר להו
בגויה ועבודה כי לא
ניפדו משום דהני שהוקדשו
במומן קדושת דמים למזבח
הוא שימכרו ויביאו מומין
קדשים המומין למזבח את
שריה להו בגויה ועבודה
אתי לאחלוף למישרי
בקדושת המזבח. קדשי ביד
הבית דלא הוו קדושת דמים
למזבח דליכא לאחלוף
שהו להו בגויה ועבודה
דליוהו אסירי בגויה ועבודה
ומיהא לא מסייעא ליה:
הא לפני. דאיבער ואתיליד
קודם פדיון אסירי אותן
ולדורות בלא פדיון: